

ŚWIAADCZENIA Z UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

mgr Marta Wasił

ZAKRES PODMIOTOWY UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO (ART. 11 U.S.U.S.)

Ubezpieczeniu chorobowemu podlega się:

- ✗ obowiązkowo,
- ✗ dobrowolnie.

ZAKRES PODMIOTOWY UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

Obowiązek ubezpieczenia chorobowego:

- ✗ pracownicy,
- ✗ członkowie spółdzielni „rolniczych”,
- ✗ osoby odbywające służbę zastępczą.

ZAKRES PODMIOTOWY UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

Dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek:

- ✗ osoby wykonujące pracę nakładczą,
- ✗ zleceniobiorcy,
- ✗ prowadzący pozarolniczą działalność,
- ✗ osoby wykonujące odpłatnie pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- ✗ duchowni

pod warunkiem, że z tych tytułów są objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi.

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

Z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wypłaca się następujące świadczenia:

- ✗ zasiłek chorobowy,
- ✗ świadczenie rehabilitacyjne,
- ✗ zasiłek wyrównawczy,
- ✗ zasiłek macierzyński,
- ✗ zasiłek opiekuńczy.

ZASIŁEK CHOROBY

Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

ZASIŁEK CHOROBY

Na równi z niezdolnością do pracy z powodu choroby traktuje się niemożność wykonywania pracy:

- 1) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 2) z powodu przebywania w:
 - a) stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego w celu leczenia uzależnienia alkoholowego,
 - b) stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 3) wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów.

ZASIŁEK CHOROBY

Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie **okresu wyczekiwania**. Okres ten jest zróżnicowany w zależności od charakteru ubezpieczenia.

- Osoba podlegająca ubezpieczeniu chorobowemu **obowiązkowo** ma prawo do zasiłku chorobowego po upływie **30 dni** nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.
- Osoba podlegająca ubezpieczeniu chorobowemu **dobrowolnie** prawo do zasiłku chorobowego nabywa po upływie **90 dni** nieprzerwanego ubezpieczenia.

ZASIŁEK CHOROBY

- Do okresu ubezpieczenia zalicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, jeżeli przerwa w ubezpieczeniu nie przekracza 30 dni albo jest spowodowana urlopem wychowawczym, bezpłatnym lub odbywaniem czynnej służby wojskowej.
- ✖ **Bez okresu wyczekiwania** zasiłek chorobowy przysługuje:
 - absolwentom szkół lub szkół wyższych, którzy zostali objęci ubezpieczeniem chorobowym lub przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych, w przypadku kierunków lekarskich, lekarsko-dentystycznych i weterynarii - od daty złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu, a kierunku farmacji - od daty zaliczenia ostatniej przewidzianej w planie studiów praktyki,
 - ubezpieczonym, których niezdolność do pracy spowodowana została chorobą zawodową lub wypadkiem w pracy (zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego) albo wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy (zasiłek z ubezpieczenia chorobowego),
 - ubezpieczonym obowiązkowo, którzy legitymują się co najmniej 10-letnim okresem obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego,
 - posłom i senatorom, którzy przystąpią do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od ukończenia kadencji.

ZASIŁEK CHOROBY PO USTANIU TYTUŁU UBEZPIECZENIA CHOROBY

Zasiłek chorobowy przysługuje także, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego:

- ✗ nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego albo**
- ✗ nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby (oznaczonej w zaświadczeniu lekarskim kodem literowym "E").**

ZASIŁEK CHOROBY. OKRES ZASIŁKOWY

- Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, nie dłużej jednak niż przez **182 dni**, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – nie dłużej niż przez **270 dni**.
- Okres ten ustawa określa mianem „**okresu zasiłkowego**”, do którego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ww. ustawy.

ZASIŁEK CHOROBY. OKRES ZASIŁKOWY

- Do okresu zasiłkowego **wlicza się** okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni.
- Do okresu zasiłkowego **nie wlicza się** okresu niezdolności do pracy przypadającego w okresach, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy zasiłkowej, a zatem okresu przed upływem 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, jeżeli dana osoba podlega obowiązkowo temu ubezpieczeniu oraz okresu przed upływem 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie.

WYNAGRODZENIE CHOROBOWE

- Problematyka wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby została uregulowana w art. 92 Kodeksu pracy.
- **Wynagrodzenie chorobowe** jest świadczeniem ze stosunku pracy. Świadczenie to przysługuje pracownikowi za czas niezdolności do pracy spowodowanej:
 - ✗ chorobą bądź odosobnieniem w związku z chorobą zakaźną,
 - ✗ wypadkiem w drodze do lub z pracy,
 - ✗ chorobą przypadającą w czasie ciąży,
 - ✗ poddaniem się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów.
- Wynagrodzenie za okres niezdolności do pracy spowodowanej wyżej wymienionymi zdarzeniami przysługuje łącznie do trzydziestu trzech dni w ciągu roku kalendarzowego, a w przypadku pracownika, który ukończył pięćdziesiąty rok życia - łącznie do czternastu dni w bieżącym roku kalendarzowym.

WYNAGRODZENIE CHOROBOWE

Przy ustalaniu okresu wynagrodzenia powinny być brane pod uwagę poszczególne okresy niezdolności do pracy w danym roku kalendarzowym. W przypadku, kiedy pracownik zmienia pracodawcę w ciągu roku kalendarzowego, okresy niezdolności do pracy u jednego oraz drugiego pracodawcy są sumowane.

Jeżeli niezdolność do pracy trwa dłużej niż wyżej wymienione okresy, tzn. przekroczony zostanie próg odpowiednio 33 bądź 14 dni, to za kolejne dni niezdolności do pracy pracownikowi przysługuje zasilek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego, na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

ZASIŁEK CHOROBY

ZUS wypłaca zasiłek chorobowy za czas niezdolności do pracy trwającej łącznie **dłużej niż 33 dni** w ciągu roku kalendarzowego, a w przypadku pracownika który ukończył **50 rok życia**, trwającej łącznie **dłużej niż 14 dni** w ciągu roku kalendarzowego.

A zatem, pracownikom, osobom wykonującym pracę nakładczą oraz osobom odbywającym służbę zastępczą zasiłek chorobowy przysługuje od 34. dnia niezdolności do pracy w roku kalendarzowym, a jeżeli ukończyli 50 rok życia - od 15. dnia niezdolności do pracy w roku kalendarzowym.

Zasiłek chorobowy przysługuje za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy.

ZASIŁEK CHOROBY

Miesięczny zasiłek chorobowy, co do zasady wynosi **80%** podstawy wymiaru zasiłku. Jednakże miesięczny zasiłek chorobowy za okres pobytu w szpitalu wynosi **70%** podstawy wymiaru zasiłku, chyba że:

- ✗ miesięczny zasiłek chorobowy za okres pobytu w szpitalu od 15 do 33 dnia niezdolności do pracy w roku kalendarzowym przysługuje pracownikowi, który ukończył 50 rok życia, wynosi 80% podstawy wymiaru zasiłku,
- ✗ miesięczny zasiłek chorobowy wynosi **100%** podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy lub niemożność wykonywania pracy, o której mowa w art. 6 ust. 2:
 - 1) przypada w okresie ciąży;
 - 2) powstała wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
 - 3) powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy.

ZASIŁEK CHOROBY

Zasiłek chorobowy **nie przysługuje**:

- ✘ za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Okresy te wlicza się do okresu zasiłkowego.

- ✘ za okresy niezdolności do pracy przypadającej w czasie:
 - 1) urlopu bezpłatnego;
 - 2) urlopu wychowawczego;
 - 3) tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem przypadków, w których prawo do zasiłku wynika z ubezpieczenia chorobowego osób wykonujących odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

W tych okresach niezdolności zasiłek nie przysługuje i tych okresów nie wlicza się do okresu zasiłkowego.

ZASIŁEK CHOROBY

Zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia **nie przysługuje** za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy:

- ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy;
- kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby;
- nie nabyła prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1;
- jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;
- podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

- Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który **wyczerpał prawo do pobierania zasiłku chorobowego**, ale w *dalszym ciągu jest niezdolny do pracy*, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza **rokuja odzyskanie zdolności do pracy**. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje takiej osobie przez **okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy**. Decyzję o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego podejmuje ZUS na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika, albo, jeżeli było postępowanie odwoławcze, na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej ZUS.
- Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia.
- Świadczenie rehabilitacyjne wynosi **90%** podstawy wymiaru zasiłku chorobowego **przez pierwsze trzy miesiące** pobierania tego świadczenia, a przez dalszy okres - **75%** podstawy wymiaru. W przypadku gdy niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży, świadczenie wypłacane jest w wysokości **100%** podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY

- Prawo do zasiłku wyrównawczego przysługuje **jedynie ubezpieczonym, którzy są pracownikami**. Zasiłek otrzymują osoby, których miesięczne wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek poddania się *rehabilitacji zawodowej w zakładowym lub międzyzakładowym ośrodku rehabilitacji zawodowej*. Prawo do zasiłku wyrównawczego przysługuje również pracownikom, którzy w wyniku zmian w stanie zdrowia zostali *przesunięci u tego samego pracodawcy na inne stanowisko, dostosowane do potrzeb adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy*. O potrzebie przeprowadzenia rehabilitacji zawodowej orzeka wojewódzki ośrodek medycyny pracy lub lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zasiłek wyrównawczy przysługuje **na okres rehabilitacji zawodowej, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące**.
- Prawo do zasiłku wyrównawczego ustaje z dniem zakończenia rehabilitacji zawodowej i przesunięcia do innej pracy lub jeżeli z uwagi na stan zdrowia pracownika dalsza rehabilitacja jest niecelowa. Zasiłek wyrównawczy stanowi różnicę między przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem wypłacanym za okres 12 ostatnich miesięcy kalendarzowych a miesięcznym wynagrodzeniem osiągniętym za pracę w warunkach rehabilitacji zawodowej.

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

✗ Prawo do zasiłku macierzyńskiego

Zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego, albo w okresie urlopu wychowawczego:

- urodziła dziecko,
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia (w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do 10 roku życia);
- przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej dziecko w wieku do 7 roku (w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do 10 roku życia), z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej.

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

- Z zasiłku macierzyńskiego może skorzystać także **ubezpieczony ojciec dziecka** lub **inny ubezpieczony członek rodziny** jeżeli:
 - matka dziecka umrze lub porzuci dziecko oraz
 - osoby te przerwą zatrudnienie lub inną działalność zarobkową w celu sprawowania opieki nad dzieckiem.
- W razie skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek ubezpieczonej-matki dziecka po wykorzystaniu przez nią zasiłku za okres co najmniej 14 tygodni, zasiłek ten przysługuje ubezpieczonemu-ojcu dziecka, który uzyskał prawo do urlopu macierzyńskiego lub przerwał działalność zarobkową w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.

OKRES WYPŁATY ZASIŁKU MACIERZYŃSKIEGO

- Zasiłek macierzyński wypłacany jest przez okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu rodzicielskiego oraz okres urlopu rodzicielskiego.
- *Okres wypłaty zasiłku za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego wynosi:*
 - **20 tygodni** w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
 - **31 tygodni** w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie,
 - **33 tygodni** w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie,
 - **35 tygodni** w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie,
 - **37 tygodni** w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie.
- *Okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego wynosi:*
 - **6 tygodni** - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie.
 - **8 tygodni** - w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.
- *Okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego wynosi 26 tygodni.*

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

- O zasiłek macierzyński za dodatkowy okres można wystąpić jednorazowo albo w dwóch częściach przypadających bezpośrednio po sobie.
- Zasiłek macierzyński za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego można wykorzystać w całości lub maksymalnie w trzech częściach następujących bezpośrednio po sobie, z których każda nie może być krótsza niż 8 tygodni.
- Ubezpieczonemu ojcu dziecka prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego przysługuje na równi z ubezpieczoną matką dziecka.

WYSOKOŚĆ ZASIŁKU MACIERZYŃSKIEGO

- Zasiłek macierzyński za okres ustalony jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przysługuje w wysokości **100% podstawy wymiaru**, natomiast za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego - w wysokości **60% podstawy wymiaru zasiłku**.
- W przypadku gdy ubezpieczona **nie później niż 14 dni po porodzie** (lub po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka albo przyjęciu na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) złoży wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze oraz urlopu rodzicielskiego, również w pełnym wymiarze, zasiłek macierzyński za wszystkie okresy wynosi **80% podstawy jego wymiaru**.

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

- Zasilek opiekuńczy przysługuje, gdy konieczne jest osobiste sprawowania opieki nad:
- dzieckiem w wieku do 8 roku życia w przypadku:
 - a. nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, lub dziennego opiekuna, sprawującego opiekę nad dzieckiem;
 - b. porodu lub choroby małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c. pobytu małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, w zakładzie opieki zdrowotnej,
 - chorym dzieckiem w wieku do 14 lat,
 - innym chorym członkiem rodziny (małżonek, rodzice, teściowie, dziadkowie, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci powyżej 14 lat - jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie sprawowania opieki).

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

- W przypadku gdy opieka sprawowana jest **nad dzieckiem do lat 8 albo nad chorym dzieckiem do lat 14** zasiłek opiekuńczy przysługuje na okres sprawowania opieki, nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym.
- Jeżeli opieka jest sprawowana nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, to okres zasiłkowy wynosi 30 dni, natomiast jeśli opieka sprawowana jest nad innym członkiem rodziny, to *zasiłek opiekuńczy wypłacany jest maksymalnie przez okres 14 dni w roku kalendarzowym.*
- Zasiłek opiekuńczy przysługuje **łącznie** na opiekę nad dziećmi i innymi członkami rodziny za okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym.
-
- Miesięczny zasiłek opiekuńczy wynosi **80%** podstawy wymiaru zasiłku.

Dziękuję za uwagę.